

LAVECO® since 1991.

special NEWSLETTER

AZ OFFSHORE BANKOLÁS REJTELMEI - 1. rész

Offshore vagy onshore banking?

A legtöbben hajlamosak vagyunk megfeledkezni arról a tényről, hogy a fenti alcímben említett kétféle bankszámla működtetése között óriási különbség van. De először is tisztáznunk kell, mit értünk offshore és onshore bankolás alatt. Egyszerűbb megérteni a kettő közötti különbséget, ha a másodikkal kezdjük. Onshore bankszámla nyitása és fenntartása esetén – s itt most szigorúan cégszámláról beszélünk – a cég abban az országban nyit számlát, ahol a céget bejegyezték, többnyire ott, ahol a cég tulajdonosai élnek, mint rezidensek és az üzleti tevékenység is ehhez az országhoz köthető.

Az offshore banki műveletek esetében elválik a fentiekben leírt legfontosabb és elsőnek említett elem: a cég nem abban az országban van bejegyezve, ahol a bank működik, részben vagy egészben a cég tulajdonosai, hasznélvezői a bank szempontjából külföldiek, valamint a cég tevékenysége sem ebben az országban folyik.

S a galiba pontosan itt kezdődik. Mert nincs meg a kellő bizalom a cég illetve az ügyfél iránt. Amíg az onshore cég – s itt most elsősorban nem tőzsdén jegyzett magáncégekről

beszélünk – tulajdonosai, igazgatói többnyire személyesen jelennek meg a banknál, addig az offshore variációnál ez a momentum hiányzik. A főszereplők fizikailag nincsenek jelen, s ebből következően kisebb a bizalom az ügyfél iránt. De mi okozza a bizalomhiányt? Ha röviden akarok válaszolni erre a kérdésre, akkor azt kell mondjam: a fenyegetettség.

A pénzmosás-ellenes törvények nyomása alatt

A 2000-es évek elején a bankoknál megjelent egy új osztály a jogi osztály mellett működve. Ez volt a compliance department. A legtöbb nemzeti nyelvre le sem fordították az osztálynak a nevét, az angol „compliance” szót használják világszerte a bankon belüli részleg megnevezésére. A compliance osztályok feladata a pénzmosás-ellenes törvényeknek megfelelően kidolgozni a bank szabályzatát az ügyfelek azonosítása, valamint a tranzakciók folyamatos monitorozása tekintetében. A pénzmosást, amelynek nincs nemzetközileg egységesen elfogadott definíciója, minden ország másképp értelmezi annak ellenére, hogy vannak a nemzetközi szervezetek által megadott irányelvek. Míg korábban a szigorúan bűncselekményből származó pénzek „tisztába tételét” értették a fogalom alatt, így a kábítószer kereskedeleméből, illegális fegyverkereskedelemből, prostitúcióból, védelmi pénzek szedéséből származó jövedelmeket sorolták eddig e kategóriába, addig mára ez a kör jelentősen kibővült. Számos európai és észak-amerikai ország törvénykezése szinte minden illegális forrásból származó összeg legális jövedelemként való feltüntetését a pénzmosás kategóriájába sorolja. A „minden gyanús” kategóriája viszont magával vonzza a bizonytalanságot. Senki nem tudja pontosan, mit kell e körbe sorolni, ezért aztán megjelenik a rendszerben egyfajta túlzott óvatosság. A szolgáltatók, s ezen belül is

elsősorban a bankárok, nem hajlandók új ügyfélkapcsolatot létesíteni vagy számlát fenntartani olyan ügyfeleknek és ügyleteknek, amelyekkel kapcsolatosan akár minimális gyanú is felmerül náluk. S a minimalistát itt szó szerint kell érteni: ha bármilyen apró pont is megjelenik, amellyel összefüggésben kérdéses lehet az ügyfél, akkor inkább nem kockáztatnak és még a csábítóknak tűnő, jól jövedelmező ügyleteket is képesek elutasítani.

De vajon miért? A válasz nagyon egyszerű: a fenyegetettség folytán. Próbálja végiggondolni: ön van a bankár helyében és önnek kell szembe nézni azzal, hogy egy pénzmossási ügybe keveredő ügyfél miatt a bankot vizsgálni fogják és kiderül, hogy ön nyitott neki számlát, majd éveken keresztül nézte tétlenül az ügyfél műveleteit, semmit sem jelentve a hatóságok felé annak gyanús ügyleteiről. Ha ez a vád megállná a helyét, akkor számos esetben akár 5-10 év börtönbüntetéssel is sújthatnák az illető banki tisztviselőt. Ki akarja ezt megkockáztatni? Nem beszélve arról, hogy egy ilyen ügy szinte biztosan azonnali elbocsátással is járna a banktól, amely köztudottan egy jól fizető munkahely.

Ezért aztán a kockázat minimalizálása érdekében az új ügyleteket erősen megszűrjük, a régi ügyletek esetében pedig bármilyen gyanúnak tűnő tranzakciót bejelentenek a hatóságok felé a felelősség elhárítása érdekében. A dolog tragikomikuma, hogy a bejelentésekkel foglalkozó hatóságok ettől cseppet sem boldogok, mivel nekik megnövekedett számú ügygel kell foglalkozniuk, amelyeknek 90-95%-a valójában és semmilyen gyanús ügy nincs a háttérben. Ezáltal tehát más hatóságok terheit növelik a banki alkalmazottak.

A nemzetközi szervezetek szerepe

A nemzeti pénzmossás-ellenes törvények megalkotásánál a nemzetközi szervezetek ajánlásait veszik alapul. A

törvényalkotás szempontjából meghatározó nemzetközi szervezetek közül is kiemelkedik az OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development), amelynek missziója saját weboldalukon (www.oecd.org) szerint is olyan politikák, irányelvek kidolgozása és terjesztése, népszerűsítése, amely a világban a globális szociális jólétet fokozza, javítja. Az OECD egyik szakosított szerve az 1989-ben létrejött FATF (Financial Action Task Force) nevű szervezet. A FATF elsődleges célja olyan szabványok és szabályok kidolgozása és terjesztése, amelyek a pénzmossást és a nemzetközi terrorizmus finanszírozását megakadályozzák. Ezeket az irányelveket 2004 óta ajánlások formájában – 40 or 40+9 recommendations – teszik közzé a weboldalukon (www.fatf.org), s így ez mindenki számára megismerhető, tanulmányozható.

Ha valaki végigolvassa az irányelveket, akkor világos lesz számára, hogy reggel ki sem szabad kelni az ágyból és nem szabad semmilyen üzleti tevékenységet folytatni, mert bármivel meg lehet valósítani a pénzmossást, akár még terrorizmat is finanszírozhatunk. Félretéve az iróniát, sajnos ezt az egészet sokkal komolyabban kell vennünk, mint első ránézésre tennénk. Különösen akkor, ha bármilyen minőségben is, de részt veszünk a folyamatban.

Az OECD/FATF által megfogalmazott egyik legfontosabb alapelv az átláthatóság. Ez

vonatkozik mind a struktúrákban részt vevő személyekre, mind pedig egy adott cég által lebonyolított tranzakciókra. Egy struktúra akkor tekinthető átláthatónak, ha az a külső szemlélő számára is megismerhető. Tehát egy cég tulajdonosi/hasznélvezői struktúrája nyilvános, az igazgatók és egyéb tisztviselők személye ismert. A cég tevékenységére vonatkozóan pedig hiteles mérlegadatokat állnak rendelkezésre a cégbejegyző hivataltól vagy a kereskedelmi kamarától, az adott országban ezeket az adatokat, számokat bárki megtekintheti.

Ebből a szempontból vizsgálva a kérdést, a világ országait két csoportra lehet osztani. Az egyik csoportba azok a helyszínek tartoznak, ahol a tulajdonosi/tisztviselői adatok, valamint a pénzügyi beszámoló rendelkezésre áll a nyilvános adatbázisokon keresztül (Cégbejegyző Hivatal, Cégbíróság, Kereskedelmi Kamara, stb.). A másik csoportba azokat az országokat, helyszíneket sorolhatjuk, ahol ezen

adatok nem vagy csak részben érhetőek el. Ilyen az offshore helyszínek legtöbbször, mint például a méltán népszerű Brit Virgin-szigetek, Seychelle-szigetek, Belize, Panama. Ezekben az országokban nincs közhiteles nyilvántartása a cégek igazgatóinak, tulajdonosainak. A mérlegadatok sem lelhetőek fel hivatalos forrásból, mivel az ezekben az országokban alkalmazott éves általányadó, jellemzően a forgalomtól független évi 100-350 USD miatt az ottani állam adóhivatala nem kéri be a pénzügyi beszámolókat és nem tárolja azokat. S bár az utóbbi évek törvényi változásai folytán ma már ezen cégeknek is végezniük kell egyfajta „egyszerűsített” könyvvezetést, ám az adatok csak a cég irodájában vagy egy arra kijelölt helyen vannak letétbe helyezve, és külső szemlélők számára nem hozzáférhetőek.

Ha a második csoportba tartozó cégeket vizsgáljuk meg banki szempontból a pénzmosás-ellenes irányelvek ajánlása alapján, akkor látható, hogy a bank számára egy magasabb kockázatú ügyfélkörrel van szó, amely nem teljesen átlátható. Ez tehát az egyik kulcsmomentuma annak a folyamatnak, amiért a bankok vagy nem kívánnak bankszámlát nyitni offshore cégeknek, vagy amennyiben hajlandóak szóba állni egy ilyen céggel, úgy számos adatot, információt kérnek a cégtől, a hasznélvezőktől/tulajdonosoktól, igazgatóktól, meghatalmazottaktól.

Érdemes-e mindezen felháborodni?

Nem. Szándékosan szögeztem le ilyen kategorikusan és lakonikusan a kérdésre adható legpontosabb választ. Amennyiben Ön szeretne egy, a fentiekben általam 2. kategóriába sorolt nem vagy csak részben átlátható cégnek számlát nyitni, úgy Önnek teljesen alá kell vetnie magát a bank szabályozásának, elvárásainak. Minden bank kijelenti ugyanis, hogy a számlanyitás nem automatikus, a banknak joga van bármilyen pótlólagos dokumentum bekérésére, magyarázat követelésére, illetve arra, hogy a bankszámlanyitási folyamat bármely fázisában elutasítsa az Ön kérését és megtagadja a számla megnyitását. S ez nem lesz jobb a jövőben sem: ha valaki szeretne offshore bankszámlát nyitni és fenntartani,

akkor kénytelen figyelembe venni a bankárok által diktált feltételeket. Tudom, hogy az ügyfél szempontjából „kockaféjűnek” tűnnek a bankár által feltett kérdések, de higgyék el, nem érdemes rájuk haragudni, ők csak a munkájukat végzik és a jogi valamint a compliance osztályok által megfogalmazott irányelveket akarják betartani.

Rossz a kiindulópont?

Lehet, de ez van világszerte. Nemrég az egyik európai bank vezérigazgatóját sokszázezer euróra bírságotlta meg az adott ország nemzeti bankjától érkezett revizorcsoport. Szűrőpróbaszerűen kivettek néhány céges dossziét a bank fiókjából és rákérdeztek a vezérigazgatónál, hogy mi volt az indoka, a gazdasági racionalitása annak, hogy ezek az offshore cégek számlát nyitottak a banknál. Mutasson organogramot, szerződéseket, számlákat a tényleges tevékenységre vonatkozóan. A bankvezér szerintük nem tudott megfelelő válaszokat adni, s ez a székébe került. Azt is megmondták a vizsgálat után készített jegyzőkönyvükben, hogy a következő évben visszajöhetnek, és ha ismét ezt tapasztalják, akkor az a banki engedély visszavonásába fog kerülni.

Bátran ki merem jelteni, hogy ezzel az indoklással a világ bármelyik bankjának a licencét vissza lehet vonni. Hogy mi a „gazdasági racionalitása” egy adott struktúrának, nos, ez nagyon viszonylagos gazdasági vagy éppen pénzügyi kérdés. Ebből a szempontból nem kevésbé kockázatosak egy adott ország bankjának a hazai onshore cégek sem. Tessék csak arra gondolni, hogy az Ön országában hány olyan otthoni bejegyzésű cég van, amelyet csak bizonyos „tétel” leszámlázására-beszámlázására hoztak létre, vagy éppen semmi más célja nincs, mint a családtagok fizetésének az „átcsatornázása” egy céges rendszerbe. Ez viszont, ha szigorúan nézzük, „bújtatott” munkaszerződés, tehát a költségvetés megkárosítása, s ezzel együtt a Büntető törvénykönyvbe ütköző cselekedet. Érdekes módon azonban még egyetlen compliance osztályvezető sem fókuszált kellően erre a kérdéskörre. Nekem már sikerült életemben egy-két compliance vezetőt megbuktatnom ezen a vizsgán, rávilágítva a szabályaik ostobaságára és viszonylagos mivoltára. Ezzel együtt a helyzet semmit sem változott, legfeljebb kiabáltak velem egy

sort a telefonban, de másnapról ugyanaz a szabály fogadta az ügyfeleinket a bankban. S én boldog lehettem, hogy egy élő compliance-es főnökkel beszélhettem, mert őket földi halandó nem szólíthatja meg, szándékosan elérhetetlenek, érinthetetlenek.

De akkor mit tegyen Ön, ha mégis offshore számlát szeretne nyitni és fenntartani?

Válaszoljon a bank által feltett kérdésekre!

Nagyon fontos dologról van szó. Különösen akkor, amikor Ön nincs jelen személyesen a bankban a számlanyitás során, vagyis az Ön aláírása más személy által hitelesítve kerül ki a pénztintézethez. Éppen ezért elengedhetetlen a bank által pótlólagosan feltett kérdések megválaszolása. Ahogyan arról korábban is írtam: amikor nincs jelen az ügyfél, sokkal kisebb a bizalom. A bank nehezebben tudja megismerni az ügyfél tevékenységét, üzleti hátterét.

Lehetőleg gyorsan reagáljon!

Ne húzza az időt, s amennyiben teheti, azonnal válaszoljon a bank kérdéseire. Rontja a bizalmat, ha az ügyfél hetekig ül a kérdések megválaszolásán. S bár a másik oldal akár hónapokig is hallgathat, Ön a lehető legrövidebb időn belül reagáljon. Ha sokára kapnak választ a feltett kérdésekre, akkor hajlamosak azt gondolni, hogy most próbálja kitalálni a válaszokat.

Ne adjon meg hamis adatokat, információkat!

Gondoljon arra, hogy a bankszámla működése során a banknak számos lehetősége lesz az előzetesen megadott adatok, szerződéses partnerek, üzleti tevékenység, összegek, stb. ellenőrzésére. A bejövő és kimenő átutalások folytán a bank mindent lát és a pénzmosás-ellenes szoftverek ezt monitorozzák, ellenőrzik a gyanús ügyletek kiszűrése céljából.

Nagyon kellemetlen helyzetbe tud kerülni például az, akinek az üzleti tevékenység beindulása után blokkolják a számláját a megfelelő magyarázatok elfogadásáig. Képzeld csak el azt a helyzetet, amikor Ön nem tud fizetni a partnereinek, mert befagyasztották a számlán lévő összegeket.

Nyisson több bankszámlát!

Egy számla nem számla. Ha minimalizálni akarja a kockázatokat, vagy a fentiekben leírt szituációból adódó kellemetlenségeket, akkor érdemes ugyanarra a cégre több számlát, akár 2-3-at is megnyitni, lehetőleg különböző országokban, régiókban. A ciprusi banki válság különösen megmutatta ennek a fontosságát. Minél több bankba osztotta el valaki a pénzét, annál több helyen vonatkozott a cégre a 100 000 euróig érvényes automatikus garancia. Hiába volt valakinek 1 000 000 eurója a LAIKI Banknál, abból 900 000 eurót biztosan elveszített. Ha valakinek 310 000 eurója volt, de három különböző ciprusi banknál, akkor a vesztesége maximum 10 000 euró lehetett.

Ne dühöngjön magában!

Felesleges a „de miért kérdez ilyen hülyeséget ez a bank” típusú kérdések megfogalmazása. Mivel a banki tisztviselőt szinte lehetetlen lebeszélni arról, hogy feltegye a keresztkérdéseit, a siker érdekében érdemesebb az energiáit az együttműködésre fordítania. Egy ügyfél számára ezeknek a kérdéseknek bár semmi racionalitása nincs, a banki alkalmazott kénytelen feltenni, illetve az ő rendszerük logikája nagyon is jól kezeli az olyan kérdéseket, hogy például mi volt a haszonélvező előző munkahelye 20 évvel ezelőtt. A bank ugyanis össze akar állítani a saját nyilvántartásai számára egy olyan dossziét –economic profile-, amelyben a cégre, a cég haszonélvezőire, valamint annak hazai vállalkozásaira vonatkozó részletes információk vannak. Ennek megfelelően az adott személyhez köthető más cégeket is vizsgálják, értékelnek annak érdekében, hogy a cég „valós” hátterét dokumentálják.

Vegye figyelembe a változásokat!

Változnak az idők, szabályok, lehetőségek. Ami tegnap még igaz volt, az mára már nagyon is idejét múlttá válhat. Amíg például korábban lehetőség volt a készpénzes műveletek szabad lebonyolítására, addig mára ez a lehetőség jelentős mértékben leszűkült. A világ pénzügyi rendszere szempontjából leginkább üldözött ügylettípus a készpénzes műveleteké. Ebben a momentumban látják ugyanis a pénzmosás megvalósíthatóságának legnagyobb veszélyét, mivel a készpénzek kiadása után nem követhető nyomon hova, kihez kerültek ezek az összegek, a bejövő pénzeknél pedig bizonytalan az eredet, a forrás.

Lehetőleg olyan országban nyisson céget, ahol bankszámlanyitási lehetőség is van!

Ez egy teljesen új tendencia. Az „agresszív adótervezés” („aggressive tax planning”) megakadályozása érdekében a bankok egy jelentős része ma már csak olyan cégeknek nyit számlát, amely az adott országban van bejegyezve és lehetőleg rendelkezik is valós üzleti kapcsolatokkal ebben az országban. Ezt távlatilag is érdemes figyelembe venni, mert halálra vannak ítélve azok az offshore helyszínek, amelyek céget ugyan be tudnak jegyezni, de nincs banki infrastruktúrájuk. Hiába népszerű mondjuk a Brit Virgin-szigetek, de banki szempontból képtelen kiszolgálni azt a sok százezer offshore céget, amelyek a szigeteken lettek bejegyezve. Ezzel szemben Hong Kong vagy Ciprus mindkét szempontból kiváló lehetőséget

nyújt: cégbejegyzési és banki helyszín is egyben, rendkívül fejlett infrastruktúrával rendelkezve.

Ez itt a vég kezdete?

Igenis, meg nem is. Nyilván akik megszokták az elmúlt 20-30 évben azt a kényelmet, biztonságot, anonimitást, amelyet az offshore bankolás nyújtott a számukra, azok most hajlamosak azt gondolni, hogy innentől már minden annyira beszűkült, hogy nincs értelme ennek az egésznek. Ez természetesen igaz. De ha figyelembe vesszük, hogy nincs más, akkor még mindig jobb bankkártyáról havonta felvenni egy bizonyos összeget, mint semennyit sem felvenni. A lehetőségek beszűkültek, de nem szűntek meg. A költségek figyelembe vételével még mindig adódik néhány olyan megoldás, amelyeket hatékonyan és kényelmesen lehet működtetni világszerte. Ezek az opciók a jövőben is megmaradnak, csak folyamatosan átalakulnak. Amikor egy adott dolog megszűnik, akkor számos esetben átveszi a helyét egy másik. Itt is érvényes a legfőbb tétel: a világegyetemben egyetlen dolog állandó, a változás. Az okos üzletember kreativitása pontosan abba rejlik, hogy képes alkalmazkodni a folyamatosan változó környezethez, megérteni és kiválasztani a számára legoptimálisabb alternatívát.

- Folytatása következik -

UNITED KINGDOM LAVECO LTD.

3rd Floor, Blackwell House,
Guildhall Yard, London
EC2V 5AE United Kingdom
Tel.: +44-207-556-0900
Fax: +44-207-556-0910
E-mail: london@laveco.com

HUNGARY LAVECO KFT.

33/a Raday Street,
1092 Budapest,
Hungary
Tel.: +36-1-456-72-00
Fax: +36-1-456-72-01
E-mail: hungary@laveco.com

CYPRUS LAVECO LIMITED

Despina Sofia Complex
Ap. 202, United Nations 8
Drosia 6042, Larnaca, Cyprus
Tel.: +357-24-636-919
Fax: +357-24-636-920
E-mail: cyprus@laveco.com

ROMANIA MARIO IANCULESCU LAW OFFICE.

59 Buzesti Str., A5 Block
1st Scale, 1st Floor, 62nd Flat,
1st District, Bucharest, Romania
Tel.: +40-21-311-61-76
Mob: +40-747-595-132
Fax: +40-21-311-61-82
E-mail: romania@laveco.com

BULGARIA LAVECO EOOD

Porto Lagos No.1, Ent.2, Floor 5, Ap.42,
1463 Sofia, Bulgaria
Tel.: +359-2-953-2989
Mob: +359-888-126-013
Fax: +359-2-953-3502
E-mail: bulgaria@laveco.com

SEYCHELLES LAVECO LTD.

Suite 2, Oliver Maradan Bld.
Oliver Maradan Street, Victoria
Mahé, Seychelle-szigetek
Tel.: +248-4-322-261
Fax: +248-4-324-932
E-mail: seychelles@laveco.com

A jelen hírlevélben leírtak nem minősülnek konkrét ügyben adott adó-, vám-, társadalombiztosítási vagy egyéb üzleti tanácsnak. A szerzők nem vállalnak semmilyen felelősséget az itt megfogalmazottak helytelen felhasználásából eredő esetlegesen bekövetkező anyagi és erkölcsi károkért, jogkövetkezményekért. A gépelési, tördelési, nyelvhelyességi és egyéb hibákért ezúton is elnézést kérünk, kommentárjaikat pedig köszönettel fogadjuk.